

Največji slovenski tednik v Zedinjenih državah

Izhaja vsako sredo.

NASLOV uredništva in upravnistva:

1051 W. 22nd Place Chicago, Ill.

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.

Issued every Wednesday

OFFICE:

1951 W. 22nd Place Chicago, Ill.

No. 33. Štev. 33.

Chicago, Ill., 23. avgusta (August) 1916

Leto II. Volume II.

Lokalne vesti.

— Rojak Frank Jurjovec, ki je pred leti prvi začel grocerijsko trgovino v naši naselbini, je prodal minul teden svojo hišo s trgovino vred na W. 22. St. in So. Wood St. nekemu Poljaku za \$10.000 in se je sedaj preselil v Cicero. Trgovino je prodal vsled bolehnosti žene. Kakor se čuje, bo pa vseeno še nadaljeval na starem prostoru prodajo domačega vina na debelo, dalje bo še za naprej opravljal notarske posle in pošiljal denarje v staro domovino.

— Sezono letošnjih naših piknikov hode zaključiti prihodnjo nedeljo, dne 27. t. m. Slov. pečlarski klub v Chicago, ker priredi zopet svoj izlet v prijaznem gozdičku Pet. Husha v Willow Springs, ali tam, kjer se je že enkrat letos vršil piknik tega kluba. Vstopnina za ta piknik znaša \$1 s prosto pijačo in prigrizkom.

Izletniki se odpeljejo z "avto-truckom" točno ob 8 uri izpred gostilne Joe Perkota na So. Wood Str. Vožnja za tja in nazaj velja 50 centov. Pečlarjem želimo lepo vreme in mnogo zabave.

na upravo vsako leto okoli 6.000.000 dol.

— Minulo nedeljo je hitelo vsled hude vročine zopet na tisoče in tisoče ljudstva k obrežju michiganskega jezera, v razne parke in okolice. Ta dan je utonilo pri kopanju v vodi 6 oseb.

— V ponedeljek zjutraj je našla policija na stanovanju št. 8 W. 24 St. umorjeno 19-letno Italijanko Mrs. Katarino Labello, katero je že pred 2 dnevi s sekuro ubil njen mož in je zatem neznan kam pobegnil. Morilec je svoji ženi s sekuro popolnoma razbil črepinjo. Do srea je bil ganljiv prizor, ko je policija našla v stanovanju umorjene žrtve tudi 2 njena otroka 2letno hčerko in nekaj mesece starega dojenčka. Oba sta ležala skrita pod posteljo na pol živa, ker nista dobila še par dni nič hrane. Otroka so spravili takoj v St. Anthony bolnišnico in jih upajo ohraniti še pri življenju; policija je pa izdala generalni alarm za nečloveškim očetom morilecem.

Ameriške vesti.

ZMAGA PREMOKARJEV.

Pittsburgh, Pa., 20. avgusta. — Po večtedenskem agitacijskem delu v dolnji dolini Allegheny so organizirani rudarji napravili pogodbo z naslednjimi družbami: Ford Collieris Company v Curtisville, Pa.; Bessemer Coal and Coke Company v Russelltonu, Pa.; Allegheny Coal Company v Harwicku, Pa.; Valley Camp Co. v Valley Camp, Pa., in Superior Coal Company v Russelltonu, Pa.

V smislu nove splošne pogodbe se plača povzraha sledeče:

Kurjačem od 25 na 33c na uro; rudarjem s pikom od 49 na 56c pri toni; delavcem, ki se vrste v glavnih rovih od 41 na 53c pri jardu; streljačem o d\$2.80 na \$3.00 na dan; vodjem sesalk od 25 na 35c na uro; navadnim delavcem od \$2.75 na \$2.80 na dan, izstresalecem (dumparjem) od \$2.18—\$2.35 na \$2.42 na dan. Ta plača velja za osemurno delo.

Pristojbina za varnostne svetilke je znižana od 5 na 4c na dan.

Družbe morajo pobirati prispevke za unijo.

Rudarji izvolijo sami zaupnika pri tehtnici.

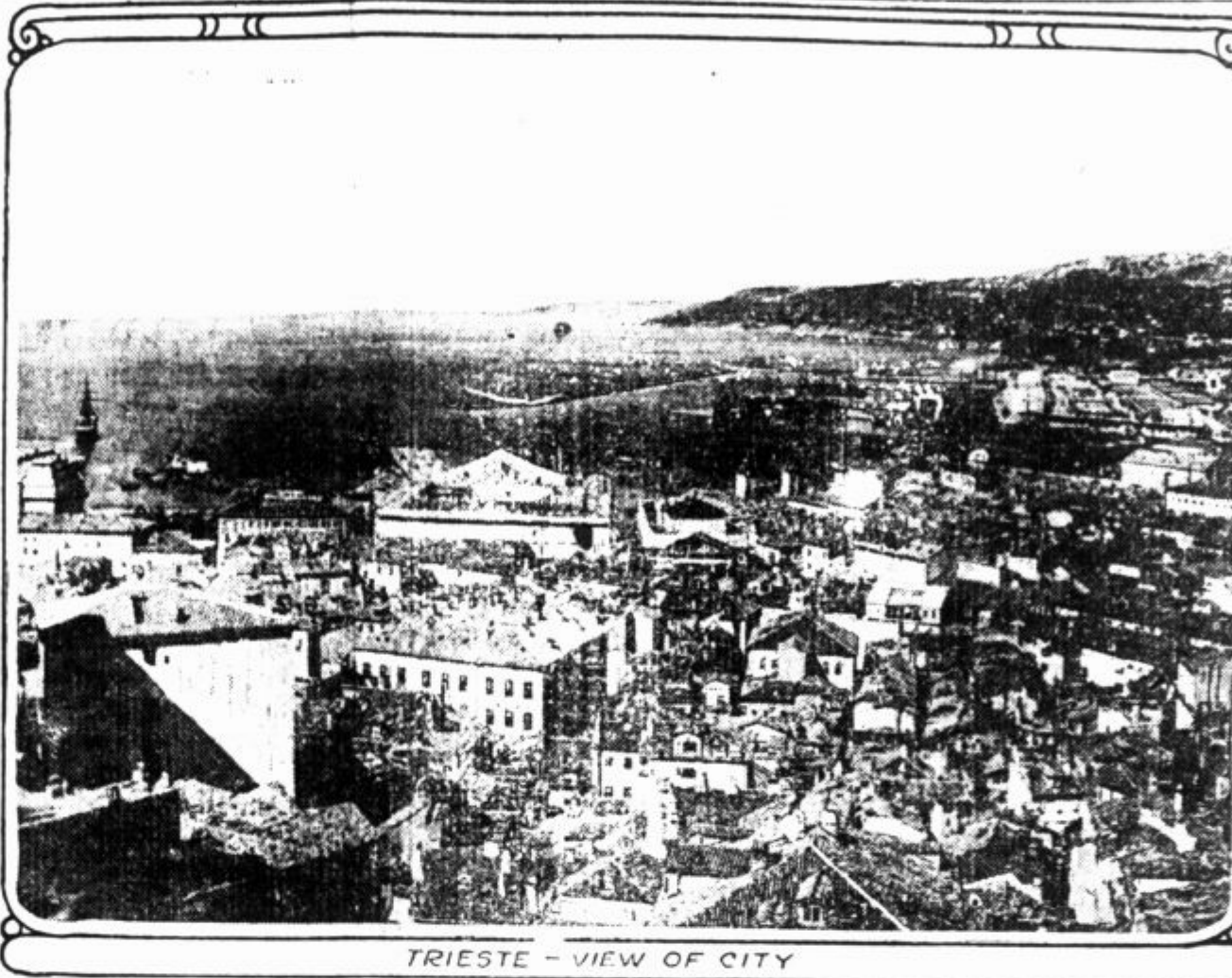
Družbe morajo vrniti rudarjem \$14.000, ki so jih vplačali kot denarno globo.

PRED VELIKO STAVKO ŽELEZNIČARJEV.

Washington, D. C., 20. avgusta. Nad 400.000 organiziranih železničarjev v širini Unije se pripravljajo že nekaj tednov na splošno stavko, ker jim družbe nečejo pripoznati 8-urnega dnevnega dela. Do generalne stavke bi prišlo že minul teden, da ni vmes posegel sam predsednik Wilson. Ta je pozval v Belo hišo vse ravnatelje železniških družb in zastopnike železničarjev, da bi prišlo med njimi do sporazuma. Ošabni železniški magnati so pa zahteve svojih uslužbencev ponovno zavrgli, tako, da pride še vedno lahko do take stavke, kakršne še ne pomni naša zgodovina.

Predsednik Wilson se je izjavil, da bo vporabil vse svoje moči, da to stavko prepreči; v prvi vrsti se bo železniške družbe postavodajnim potom prisililo do zopetnega mirovnega pogajanja, dalje se bo v kongresu skoraj gotovo sprejel zakonski načrt za povišanje prevozninskega tarifa železniških družb, da bi družbe raje ugodile zahtevam svojih uslužbencev; ako pa vse to ne bo nič pomagalo, bo predsednik Wilson priporočil kongresu in senatski zbornici, da naj prevzame vlada vse železnice v svoje roke.

Prihodnji teden se bodo vršila v Beli hiši nadaljna posvetovanja

TRIESTE - VIEW OF CITY

Photo by American Press Association.

Po zavzetju Gorice bi Italijani še radi imeli Trst, najvažnejše avstrijsko mesto ob Jadranskem morju, ki je štel 1. 1910 229.510 prebivalcev. Trst je zaeno tudi največje slovensko mesto, kajti ondi je bivalo pred 6 leti 56.916 Slovencev; drugih narodnosti je bilo 1. 1910 v Trstu: 11.856 Nemcev, 118.959 Italijanov, 41.779 Hrvatov, Srbov, Grkov i. t. d.

med ravnatelji železniških družb in predsednikom Wilsonom.

ODPOKLIC PERSHINGOVE KAZENSKKE EKSPEDICIJE.

Washington, D. C., 21. avgusta. General Fuston, vrhovni poveljnik ameriških čet, taborečih na mehiški meji je namignil vojnemu departamentu, da naj se odpočije iz Mehike Pershingovo kazensko ekspedicijsko v kratkem, ker nikakor ne more zajeti generala Ville. O tej točki se bo v kratkem debatiralo ali glasovalo v kongresni in senatski zbornici.

86-LETNICA AVSTRIJSKEGA CESARJA.

Dne 18. avgusta t. l. je obhajal najstarejši vladar sedanje dobe, cesar Frane Jožef I., 86letnico svojega rojstva. Kako so letos praznovali v Avstriji cesarjev rojstni dan, ne moremo poročati, ker nismo dobili že od 14. aprila t. l. nikakega starokrajškega lista.

Dva naša slovenska ameriška lista sta priobčila minul teden na 1. strani fulminanten članek, v katerem sta pela na dolgo in široko slavo sivolasemu avstrijskemu vladarju. Eden izmed teh trdi, da je avstrijski cesar deloval celo (?) svoje življenje za mir (?) in da bo svojim narodom tudi stalen (?) mir zapustil (?).

— Iz spoštovanja do starostne evropejskih vladarjev tudi mi ne bomo obsojali ta dan sivolasega avstrijskega cesarja; radi bi pa namignili dotičnemu krogu uredniku, da naj bi Avstrija od leta 1848 do sedaj zapletena že v več vojnih, čeravno je njen vladar deloval vedno (?) za mir. K 86-letnici rojstva cesarja Frane Josipa želimo mi, da naj bi v resnici skušal v najkrajšem času storiti konec sedanjega strašnega klanja, katerega je baje on povzročil že na svoja stara leta.

ŠERIFOVA ŽENA BO DOBIVALA POKOJNINO.

Duluth, Minn., 21. avgusta. — Okrajni sodnik Ensign je določil vdovi pokojnega pomožnega šerifa James Myrona o do 26. marca l. 1920 po \$47.66 mesečne pokojnine. Šerif Myron je bil pred nekaj tedni vstreljen v službi v Biwabiku, Minn., povodom ondote stavke rudarjev.

PREDSEDNIŠKI KANDIDAT HUGHES V RUDNIKU.

Butte, Mont., 21. avgusta. — Na svojem kampanjskem potovanju na zapadu se je mudil minul

teden v našem mestu republikanski predsedniški kandidat Charles E. Hughes. Tem povodom si je ogledal tudi največji bakreni rudnik na svetu, "Leonard" rudnik po imenu, v našem mestu, ki je 2800 čevljev globok. Hughes se je oblekel v rudarsko opravo in je nekaj časa delal pri sesalki stisnjene zraka.

"KATOLIŠKI TEDEEN" V NEW YORKU.

New York, N. Y., 20. avgusta. Danes se je otvorilo s pontifikalno sv. mašo v katedrali sv. Patrika "katoliški teden", oziroma zborovanje "Narodne zveze katoliških društev v Ameriki". Na to konvencijo je prišlo več tisoč delegatov širom domovine in Kanade. Pontifikalno mašo je daroval kardinal Farley iz New Yorka. Tega zborovanja se udeležijo: apostolski delegat John Bonzano iz Washingtona, D. C., trije kardinali, 4 nadškofje, 27 škofov in več sto duhovnikov, tako da takega zborovanja katolikov še ne pomni naše mesto. Konvencija bo trajala teden dni.

ALICE MASARYKOVA OPROŠČENA.

Gdč. Alice Masaryk, dobro poznana bivša češka narodna boriteljica v Chicago, ki je bila zaprta na Dunaju vsled veleizdaje, je bila izpuščena na svobodo dne 3. julija t. l. Tako poroča prijateljem gdč. Masaryk avstro-ogrski generalni konzul von Nuber v New Yorku.

SPREJETA ODŠKODNINSKA POSTAVA.

Washington, D. C., 19. avgusta. Senatska zbornica je sprejela danes novo delavsko odškodninsko postavbo za vladne uslužbence. Na podlagi te nove postavbe bodo dobivali vsi vladni uslužbeneci dve tretjine plače toliko časa, dokler bo trajala njih bolezen ali poškodba, zadobljena v službi.

OTROŠKA PARALIZA V NEW YORKU.

New York, N. Y., 21. avgusta. Od včeraj do danes je umrlo zopet 22 otrok vsled otroške mrtvoudnosti ali paralize; novih slučajev obolenosti je pa prijavljenih 108.

Skupaj je zahtevala ta bolezen od početka do danes že 1167 žrtev; slučajev te bolezni je pa bilo 7110, od kojih se zdravi 3740 po raznih bolnišnicah.

Inozemske vesti.

ITALIJANSKI NAPADI OD-BITI.

Berlin, Nemčija (brezlično preko Sayville, N. Y.) 19. avg. — V zadnjem avstrijskem uradnem vojnem poročilu se omenja o hudih, ponovnih brezuspešnih napadih Italijanov na istočni in južno-istočni strani Gorice. Poročilo se glasi sledeče:

"Italijani so nadaljevali s svojimi napadi na fronti med Solkanom do Mirne in so skušali prodreti do istočnih gorjskih hrd tja doli do vipavske doline in vasi Lokvice. Ti napadi so se vršili z neprestanim artilerijskim obstreljevanjem. Končno so pa odbile naše čete vse te napade tako, da so obdržale svoje stare pozicije na celi fronti. Prišlo je na nekatere kraji tudi do ročnih spopadov, pri katerih je imel sovražnik občutne izgube.

Dalje smo potisnili nazaj ter odbili sovražne Italijane pri Plavah in Zagori; istotako tudi na dolomitski fronti pri Delamoni."

AVSTRIJSKI LETALCI NAD AVLONO IN BENETKAMI.

Berlin, Nemčija, 19. avgusta. — Avstrijska admiraliteta poroča o uspešnih napadih domačih letalcev, ki so se te dni pojavili nad Avlono v Albaniji in nad Benetkami v Italiji. Poročilo se glasi sledeče:

"V noči 14.—15. t. m. je napadel oddelek naše zračne flotile mesto Avlono, ki ji je prizadel vsled uspešnega metanja bomb veliko škodo. Naši letalci so uničili več obrežnih baterij pred mestom, več vojaških barak in skladišč v okolici Avlone tako, da je izbruhnil na številnih krajih tega mesta ogenj. Končno so se vsi naši aeroplani navzlic streljanju sovražnika vrnili nepoškodovani nazaj na varno.

V noči dne 16. avgusta so naši letalci uprizorili ponovni napad na mesto Benetke; tudi ta napad je bil uspešen, ker se je prizadelo sovražnemu mestu precej materialne škode."

ITALIJANSKI PARNIK 'STAMPAGLIA' POTOPLJEN.

London, Anglija, 21. avgusta. — Znani italijanski potniški parnik "Stampaglia", ki je opravljal do meseca julija t. l. prevozno službo med Genova in New Yorkom, je

bil zadnje dni potopljen od nekega avstrijskega podmorskega čolna v Sredozemskem morju. Italijanska vlada je rabila zadnji čas ta parnik za prevoz svojih vojaških čet. Sodi se, da je na "Stampagliji" utonilo številno vojakov, ker se niso zamogli pravočasno rešiti.

"Stampaglia" je zvezovala 9000 ton prostornine, dolga je bila 476 čevljev, globoka pa 56 čevljev.

POTRES V ITALIJI.

Rim, Italija, 20. avgusta. Glasov najnovejših in sedanjih bolj podrobnih poročil, je bil zadnji potres, ki se je vršil v srednji Italiji blizu mesta Rimini ob Jadranskem morju mnogo hujši, kot se je mislilo sprva. Potres je zahteval v raznih mestih Italije do 30 žrtev in 150 ranjencev. Istega se je čulo tudi v Istriji, Dalmaciji in Albaniji.

NA BALKANSKI FRONTI.

London, Anglija, 20. avgusta. — Na balkanski fronti se je te dni pričelo razvijati novo ofenzivo, v katero je zapletenih sedem narodov. Na štirih točkah so se minuli teden Bulgari, Nemci, Avstrijei in Turki spopadli z ententnimi zavezniki v neposredni bližini Soluna. Francoski general Serrail sam priznava, da so si Bulgari osvojili dve važne utrjene postojanke. Najhujši spopadi se vrše v okrajih med jezeri Prepa, Ostrovo, Doiran in Seres. Dalje proti istočni strani so se pomaknili Bolgari tekom zime na 100 milj dolgi fronti do Cavalle ob aegaejskem morju. Skupno število ententnih čet znaša v sedanji ofenzivi do 600.000 mož. Bulgari skušajo s pomočjo zaveznikov na vsak način potisniti sovražnika iz Soluna in ga pognati v morje.

Do danes so si prisvojili Bulgari že več grških vasi in obmejnega ozemlja brez kakakega protesta od strani grške vlade. Sodi se, da je naredila Grška z Nemčijo tajno pogodbo, za kar bo prejela svoječasno primerno odškodnino.

SPLOŠNA VSTAJA V ALBANIJI.

Rim, Italija, 20. avgusta. — Iz Albanije prihajajo semkaj poročila, da je nastala med ondornim ljudstvom zadnje dni splošna revolta. Ker ni v Albaniji zadostno število avstrijskega vojaštva za vzdrževanje reda, so se spuntali domačini. Požig, klanje in ropanje je na dnevnem redu. Tudi iz Črne gore prihajajo semkaj slična poročila.

Avstrijski poveljnik v Albaniji je naprosil svojo vlado za odpo-moč, kajti uporni Albanci napadajo neprestano avstr. vojaške oddelke in predstraže.

RUMUNSKA SE BO PRIDRUŽILA ENTENTI.

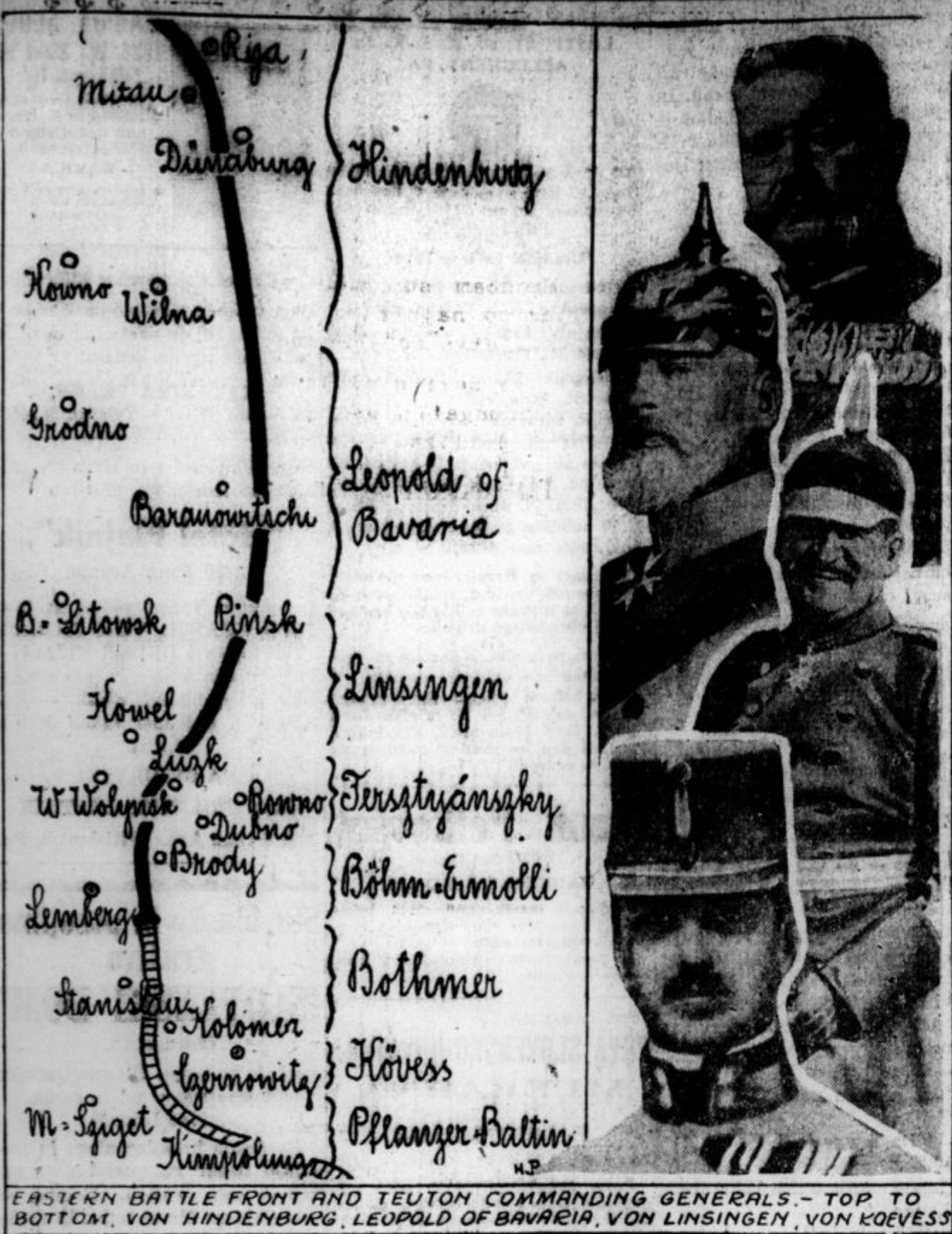
London, Anglija, 21. avgusta. — Rumunska se bo skoraj gotovo pridružila ententnim zaveznikom. V to svrhu se je vršila minul nedeljo med rumunskim vojnim ministrom in ruskim vojaškim atašejem v Bukaresti važna konferenca. Rusija je baje pripravljena v tem slučaju poslati Rumuncem številno armado na pomoč, s katero se bo skušalo pregnati Bulgare in Nemce iz zavzetega srbskega ozemlja.

NA VZHODNI FRONTI.

London, Anglija, 20. avgusta. — Iz Petrograda in Berlina prihajajo semkaj ugodna vojna poročila o operacijah, vršilih se tokom zadnjih 24 ur ob reki Stekmo, med Rudko in Cervišem, 40 milj severno od Kovela.

Rusi so zavzeli na obeh straneh reke Stekmo več vasi in važnih postojank; istotako poročajo tudi Nemci o svojih uspehih.

Zaeno se semkaj poroča, da so Rusi potisnili gen. Linsingovo armado za 3 milje nazaj.

EASTERN BATTLE FRONT AND TEUTON COMMANDING GENERALS. - TOP TO BOTTOM, VON HINDENBURG, LEOPOLD OF BAVARIA, VON LINSINGEN, VON KOEVESS

Photo by American Press Association.

Na vzhodnem bojišču, kjer skuša nemška in avstrijska armada ustaviti prodiranje Rusov, upravlja osem generalov. Ta fronta, ki sega od Rige do Ogrskega je dolga 500 km. Šele nedavno je bil imenovan vrhovni poveljnik te združene armade nemški feldmaršal von Hindenburg. Pri oklepajih prvi trije označeni generali so nemški, ostali so pa avstro-ogrski. Na slikah vidimo od zgoraj doli: von Hindenburga, bavarskega princa Leopolda, nemškega gen. von Linsingena, zadnji je pa avstro-ogrski general von Koevess.

Razne stvari.

Koliko vojaštva lahko postavi Nemčija.

Švicarski polkovnik Feyler je na podlagi zadnje izdanega statističnega dela o Nemčiji izračunal, da je razpolagala Nemčija leta 1910. s 13.353.364 mladeniči in mošči, ki so rojeni med l. 1870. in 1895. ter se nahajajo v dobi vojaške obveznosti. Od teh je odstotek 33 od tisoča, ki so od l. 1910. sem umrli, t. j. 450.000, nadalje je smatrali, da je kvečjemu 75 odstotkov vojaških obvezancev za vojaško službo res sposobnih, 25 odst. ali 3.340.000, torej nesposobnih, 1.800.000 pa da jih je neobhodno potrebnih za javne službe v zaledju. Preostaja torej 7.600.000 moških, ki jih more Nemčija uporabiti na fronti, oziroma v vojni službi. To je po sodbi polkovnika Feylerja premalo, zato bo Nemčija, po njegovem mnenju, polagoma izkravavala. Proti tem izjavam nastopa v dunajski "Zeit" bivši nemški polkovnik Rihard Gaedke s prepričevalnimi protidokazi. Prvič že svota 13.353.364, ki obsega 26 nemških letnikov, ni pravilna, ker je polkovnik Feyler pozabil prišteti one črnovojne, ki so sicer že leta 1914. izpolnili 45 let, pa vendar niso odpušteni iz vojaške obveznosti, ker so bili še pred 45 letom mobilizirani. Teh je okrog 90.000. Drugič je račun od leta 1910. do 1914. umrlih netočen. Odsteti je mesto 450.000 le 340.000 umrlih. Tretjič je število onih, ki so v javnih službah neophodno potrebni, vsaj za 550.000 previsoko, tako da znaša faktično število za vojaško službo sposobnih mladeničev in moških v Nemčiji (na podlagi Feylerjevega računa, da je 75 odst. sposobnih) 8 in pol, ne pa 7 in tri četrt milijona. Pa tudi sam 75 odst. temelj Feylerjevega računa ne drži, kajti podobno, kakor v drugih državah, se vrše tudi na Nemškem zopetna prebiranja onih 25 odst. "nesposobnih", ki bodo dala najmanj 700.000 moških. Končno je Feyler pozabil da v Nemčiji oba najmlajša črnovojniška letnika (18 in 19letni) še nista pod orožjem, in da končuje črnovojniška dolžnost še vedno s 45. letom, ki se prav lahko podaljša do 48 leta (kakor v Franciji). Najmlajša črnovojniška letnika štejeta gotovo čez milijon

mož, letniki 1867., 1868. in 1869. pa bi dali še 600.000 mož. Nemčija postavi torej, če bo potrebna, na bojišče ne 7 in tri četrt milijonov, kakor računa Feyler, temveč 11 in pol milijona, torej za 3 in tri četrt več! Ker znaša število nemškega prebivalstva približno 65 milijonov, postavi torej Nemčija, če treba 18 odst. svojega prebivalstva na bojišče.

Vojna in geologija.

Mednarodne razmere so bile vedno v tesni zvezi z zemljepisnimi razmerami. Tudi sedanjim svetovnim dogodkom ni težko najti geološkega ozadja. Geološke razmere so vzrok, da je postala Belgija prizorišče strahovite vojne, da osredotočajo Rusi svoje sile na ozemlje, kjer se je že Kutuzov boril proti Napoleonu, da bi radi Italije prodrli do Brenerja in da Francozi z brezprimernim terorizmom poskušajo Nemce izgnati iz ozemlja Vogez. Kadar se bo sklepalo o miru, bodo morali diplomati vzeti v roke geološki zemljepis, kajti meje se bodo morale urediti po geoloških razmerah. Premog je največji zaklad vsake države in v zadnjih 45 letih ni na razvoj svetovnih razmer nobena stvar tako vplivala, kakor da ima Nemčija velikansko množino premoga. Leta 1870. je Nemčija pridelala 23 milijonov ton premoga. Angleška pa 110 milijonov; leta 1903. je Nemčija že prehitela Angleško in je producirala 152 milijonov ton. Premog je Nemčiji omogočil, da je ustvarila velikansko industrijo in velikansko brodogradnjo. Največja ovira miru je, da so najvažnejši rudniki, v katerih se koplje železo, prav na ozemlju, za katero se Francija in Nemčija borita že stoletja. Večdel teh rudnikov leži na francoskem ozemlju. Tam obsega njih površina 240 štiriinajsetih kilometrov. V Luksemburgu obsega površina rudnikov 15 štiriinajsetih kilometrov, v Lotaringiji pa 145. Nemčija pridelala premalo železa in ga je dobivala iz Francije. Uredba meje med Nemčijo in Francijo bo torej prav iz tega ozira silno težka.

Brzjav in vojna.

Skoro vse kable imajo Angleži v rokah in v sedanji vojni, ko stoji na strani Angležev tudi Rusi, Francozi in Italijani, vladajo na sprotniki Avstrije in Nemčije

pravzaprav nad vsemi brzjavami zvezami po svetu. Brzjav vojni je velikanskega pomena. To se je pokazalo že dostikrat. Ko so Francozi zavajali Tonkin, niso Angleži pustili francoskih telegramov toliko časa naprej, dokler niso ukrenili kar jim je kazalo storiti proti Francozom. Leta 1884. so Francozi dobili vladi poslano brzjavko o smrti maroškega sultana šele 24 ur pozneje, kakor bi bila lahko dospela, ker je tako angleška vlada dobila čas, storiti njej koristne korake. Telegram, ki ga je poslal nemški cesar ob času burske vojne prezidentu Kruegerju, so londonski časopisi prej izvedeli nego ga je dobil Krueger. Ko je bila vojna med Združenimi državami in med Španko, so Angleži zadržali telegrame španskega admirala Carvare in posledica tega je bilo, uničenje španskega brodogradništv. Lahko so torej Angleži že v burski vojni rekli: Brzjavne zmage so važnejše, kakor resnične zmage. Od l. 1899. je sicer tudi Nemčija položila nekaj kablov, toda Angleži so začetkom vojne vse te zveze z Azijo, Afriko in Ameriko pretrgali. Nemčija pa ima zopet zvezo z Ameriko in ji ta dobro služi. V prihodnosti se bodo pa morali kabli vsekakor umakniti brezčlenemu brzjavu in tedaj bo konec vsem monopolom na tem polju.

Pariz in Dunaj.

Že večkrat so dunajski damski krojači poskusili ustanoviti posebno modo, ne samo da bi se odtegnilo občinstvo tiranstvu pariške mode, nego tudi iz dobičkaželosti. Parizu nese njegovo prvenstvo na polju ženske mode ogromno dobička. Ne samo Francija, tudi Angleška in Španka, vsa Amerika, Rusija, Italija itd. se drže pariške mode in držila se je tudi Avstrija in Nemčija. Ker se ni bati, da bi Berlin v modnem oziru igral v doglednem času kako odločilno vlogo, je čisto naravno, da bi rad Dunaj ustvaril posebno modo, ki bi gospodovala vsaj v Avstriji in Nemčiji in donasala Dunaju lepe dobičke. Toda, kakor posnamemo iz "Wiener Journala", se to ne posreči. V tem listu je pojasnjeno, da tudi sedanja dunajska moda ni drugača, kakor posnetek pariške mode. Ideje za modo so tudi zdaj vzeli dunajski

krojači iz Pariza; dobili so iz Pariza — čez Švico — modele in po njih napravili dunajsko modo. Rečeni list konstatira, da to, kar se se je zdaj po pariških modelih vpeljalo kod dunajska moda na Dunaju, v Parizu že zopet opuščajo kot preživelo. "Wiener Journal" pravi, da se godi že desetletja tako: krojači kupijo v Parizu nekaj modelov in delajo po njih obleke, prikrojene po dunajskem ukusu in po obilnosti dunajskega ženstva. Dejstvo, da si je Pariz celo v času svetovne vojne ohranil absolutno prvenstvo, razlaga navedeni list s tem, da so Francozi izredno nežnočutni, tako, kakor samo narodi, pri katerih se je že začelo degeneriranje.

Na bojnem polju.

Iz knjižice: Les carnets d'une infirmière: Francoska patrolja je našla v nekem gozdiču štiri težko ranjene Nemce. Ležali so na tleh in čakali smrti. Francozi so se ustavili in so jim ponudili svojo hrano. Trije so ponudbo radi sprejeli in željno zavžili kruh in vino. A četrti je bil preveč bolan in se požirati ni mogel več. Tudi govoril ni več. S kretinjo je pokazal, da njemu ni več pomagati. Potem je ležal nepremično v svoji krvi in smrt je stala poleg njega. Najmlajši Francoz, vojak kakih dvajset let star, ga je gledal, užaloščen, da ne more ničesar zanj storiti. Morda je čutil obupno zapuščenost tega vojaka. In ker ni vedel, kaj bi storil in ker mu ni prišla boljša misel, je tiho pristopil bližje, pokleknil in poljubil sovražnikovo moko čelo. Dotiklaj svežih, brezbradih ustnice je na obličje umirajočega prikladal rahel smehljaj. Mail vojak ga je v njegovi zadnji uri spomnil njegovi dragih in mu s tem prinesel zadnje okrepčilo.

Mytilene

se imenuje otok, ki leži blizu maloazijskega obrežja in ki so ga v sedanji vojni izbrali Francozi in Angleži za svoje glavno oporišče za operacije ob Dardanelah in tudi na Balkanu. Otok se je časih imenoval Lesbos in Mytilene je bilo ime glavnega mesta, ki je slo-

velo in evetelo že 800 let pred Kristusom, a to mestno ime se je tekom stoletij preneslo na ves otok. Na tem otoku je bil rojen in je živel eden znanih "sedem grških modrijanov", Pittakos, tu je živel tudi pesnik Alkaios in tu je bila doma znamenita pesnica in grešnica Sappho. Otok je bil v davnih časih samostojna država, potem je prišel pod oblast Aten in končno, pod oblast Rima. V srednjem veku so vladali ta otok naprej Bizantinci, potem Benečani, dokler se ga ni leta 1354. polastila neka plemiška rodbina iz italijanske Genove. A že leta 1462. je prišel otok v oblast Turkov in je ostal v njihovih rokah nad 500 let, namreč do 21. novembra 1912. Ta dan se je namreč turška posadka kar brez boja vdala Grkom in je prešel otok v posest kraljevine grške. Glavno mesto, ki se je nekdanje imenovalo Mytilene, se zdaj imenuje Kastro, ima kakih 40.000 prebivalcev in je sedež generalnega guvernerja vseh grških otokov. Vseh prebivalcev na otoku je 140.000. Podnebje je seve jako milo in pridelajo prebivalci jako mnogo vina, oliv in fig. Zdaj imajo Francozi in Angleži tam rezerve, bolnišnice, popravilnice za ladje in skladišča.

Hrepenenje po odlikovanjih na Francoskem.

Francija je sicer demokratična republika, toda popolnoma vendar ni odpravila odlikovanj. Križ častne legije, kateri red je ustanovil še cesar Napoleon I., podeljuje republika še dandanes, ne le v vojnih, ampak tudi v mirnih časih. Znano je, da se naziranje francoskega prebivalstva še vedno ni demokratiziralo, dasi obstoji republika že 44 let. Francozi ljubijo redove in odlikovanja in hrepenje po njih. Kdor ima red častne legije, nosi tudi v mirnih časih v levi naprsni gumbici svoje suknje rdečo roseto, vedno in povsod. Zdaj je precej katoliški pisatelj in politik Barré nastopil željo, naj se ustanovi novo odlikovanje za vojake in je predlagal, naj se podeli vsem ranjenim. Bivši socialni demokrat minister

Millerand je nastopil proti temu, češ, sila domovine naj se ne izvabi za laskanje osebne nečimernosti. Toda do zadnje konsekvence tudi Millerand ni izpeljal svojega načela, kajti naznanil je, da dobe vsi težko ranjeni vojniki red častne legije. Časih je pa težko ustvariti harmonijo med demokratičnimi načeli in ljudskimi nagagnji, celo v republikah.

Framazoni.

Od merodajne strani se je pokazalo, da so prostozidarske lože. Te so zdaj izdale posebno izdajo v največji meri krivce sedanje vojne, da so pripravile javno nmenje po svetu proti Avstriji in Nemčiji in da bi pod pretvezo, da se bore za svobodo in pravičnost, radi podli Avstrijo in Nemčijo. Znano je, da imajo tudi na Nemškem svoje prostozidarske lože. Te so zdaj izdale posebno izdajo, v kateri poudarjajo, da zahtevajo od vsakega svojega člana prisego zvestosti do države, da so bili največji nemški državni in vojskovodje člani nemških lož in da sta bila tudi oba prva nemška cesarja člani lože. — Temu pripominjajo nemški listi, da je sicer to vse resnično, da pa nemške prostozidarske lože sploh niso resne družbe, nego le nekaka gostilniška omizja, družbe, ki spominjajo na "Šlarafije," ki niti ne vedo ne, kaj počenjaajo italijanski, francoski in angleški framazoni.

Belgijski kralj odklonil francosko krono?

Preko Bruslja se poroča, da je belgijski kralj odklonil od francoskih rojalistov mu ponudeno francosko krono. Kralj je izjavil, da hoče vse svoje moči posvetiti Belgiji in da se ne spušča v nikakršno avanturo proti obstoju francoske republike.

Ranjenci v Petrogradu.

Listi poročajo, da obstoji v Petrogradu odbor, ki oskrbuje 230 bolnih s 26.000 posteljami. Poletni stroški znašajo skoro deset milijonov rubljev. Te stroške pokriva občinska uprava iz lastnih sredstev in s podporo države ter zasebnikov.

OBLASTI ZDRUŽENIH DRŽAV REDNO PREGLEDUJEJO DENARNI ZAVOD.

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA V PITTSBURGU.

USTANOVLJENA L. 1852.

Lastno poslopje.

SPREJEMAMO DENAR NA ULOŽKE IN PLAČUJEMO OBRESTI. — ULOŽKE IZPLAČUJEMO BREZ KAKE ODPOVEDI. INOZEMSKI ODDELEK BANKE.

Zdaj pošiljamo v staro domovino pod garancijo
100 KRON ZA \$13.00

POZOR: Denar pošiljamo v kraj brez posredovanja drugih bank. Denarne pošiljatve za slovenske kraje izplačuje v našem imenu ljubljanska podružnica C. KR. PRIV. KREDITNEGA ZAVODA ZA TRGOVINO IN OBRT NA DUNAJU.

THE FIRST-SECOND NATIONAL BANK
CORNER FIFTH AVENUE AND WOOD ST.
PITTSBURG, PA.

Pišite po tiskovine za pošiljanje denarja v stari kraj. Kuverte in papir vam pošljemo takoj brezplačno na Vaš naslov.

Na znanje pošiljatelj denarja v staro domovino!

Vsled negotovega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljatve do preklica le pod pogojem, da se vsled vojne izplačajo mogoče z zamudo. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, AMPAK NASTATI ZAMOREJO LE ZAMUDE. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatev toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Istotako nam jamčijo zanesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne, in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja.

K: 100.00 \$14.00

K: 1000.00 \$139.00

TVRDKA

FRANK SAKSER

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

